



**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I VÄXJÖ**

DOM
2018-05-17
Meddelad i Växjö

Mål nr
5140-17, 5143-17,
5146-17, 5149-17

SÖKANDE

Infospread Euro AB, 556686-9011
Gjuterigatan 9
553 18 Jönköping

Ombud: Advokat Katarina Ibold
Advokatfirman Delphi i Östergötland AB
Box 465
581 05 Linköping

MOTPARTER

1. Landstinget i Kalmar län, 232100-0073
2. Region Kronoberg, 232100-0065
3. Region Jönköpings län, 232100-0057
4. Hallandstrafiken AB, 556225-2998

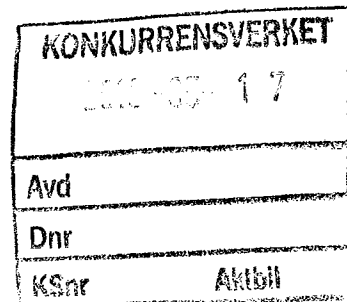
Ombud för 1-4: Trafikdirektör Karl-Johan Bodell
Kalmar Länstrafik Landstinget i Kalmar län
Box 54
579 22 Högsby

SAKEN

Ansökan om överprövning enligt lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, LUF

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.



Dok.Id 171315

Postadress
Box 42
351 03 Växjö

Besöksadress
Kungsgatan 8

Telefon
0470-56 02 00
E-post: forvaltningsrattenivaxjo@dom.se
www.forvaltningsrattenivaxjo.domstol.se

Telefax
0470-255 02

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:00

BAKGRUND

Landstinget i Kalmar län har tillsammans med Region Kronoberg, Hallands-
trafiken AB och Region Jönköpings län (Upphandlarna) genomfört en
samupphandling av Kundapp 2017. Upphandlingen har genomförts som ett
s.k. förhandlat förfarande enligt LUF. Det anbud som är ekonomiskt mest
fördelaktigt utifrån grunden bästa förhållandet mellan pris och kvalitet antas.
De upphandlande enheterna beslutade den 8 december 2017 genom tilldel-
ningsbeslut att föreslå att FARA AS antas som leverantör.

YRKANDEN

Infospread Euro AB (Infospread) ansöker om överprövning av upphand-
lingen och yrkar att upphandlingen ska göras om.

Upphandlarna motsätter sig ansökan om överprövning.

VAD PARTERNA HAR ANFÖRT

Infospread har till stöd för sin ansökan anfört bl.a. följande. Upphandlarna
har brutit mot principerna om likabehandling och transparens och därmed
brutit mot 4 kap. 1 § LUF. Detta genom att tillämpa ett förfrågningsunderlag
som är så otydligt att det inte på förhand varit möjligt att utläsa hur bedöm-
ningen av anbuden skulle ske eller vad som omfattades av upphandlingen.
Förfrågningsunderlaget är otydligt utformat på så sätt att det är otydligt vad
som ska levereras och i vilken omfattning leverantören ska utföra tjänsten.
Det är otydligt vilken tjänst som faktiskt omfattas av upphandlingen och
vilken produkt beställaren efterfrågar och önskar. Dessutom är projektets
omfattning oklart, liksom i vilken utsträckning enheten, efter avtalet teck-
nats, påverkar och kan styra tidsåtgången. Överträdelsen har medfört att
Infospread har lidit, eller vart fall riskerar att lida, skada genom att ha fått

försämrade möjligheter att tilldelas kontrakt i upphandlingen. Då bristerna rör upphandlingens konkurrensuppsökande skede ska upphandlingen göras om.

Otydligheter i förfrågningsunderlaget

Föremålet för upphandlingen har varit att leverantören, tillsammans med beställaren, tar fram och utvecklar en kundapp för kollektivtrafiken. Kundappen ska, förutom att utgöra en del av biljett och betalsystem, även ange information om biljetter, resmöjligheter och aktuell trafikinformation. Det framgår inte av upphandlingsdokumentationen, i alla delar, vilken slutlig lösning som efterfrågas. Tvärtom anges att kundappen ska tas fram under ett utvecklingsprojekt där beställaren, tillsammans med leverantören, arbetar agilt. Beställaren har trots det valt att begära att anbudsgivare lämnar ett fast pris. Otydligheten i upphandlingen har utmynnat i att anbudsgivare har lämnat fast pris i spannet 1 050 000 kr – 12 566 400 kr, således en differens på 11 516 400 kr. Differensen i prissättningen talar för att anbudsgivarna har uppfattat förfrågningsunderlaget och uppfattat omfattningen av tjänsten på helt olika sätt. Vinnande anbudsgivares anbudspris, särskilt vad det gäller den fasta delen som gäller utvecklingen av kundappen är betydligt lägre än övriga anbudsgivares priser. Det finns därmed en uppenbar risk att den upphandlande enheten inte får den produkt som var avsikten med upphandlingen och att denne inte har möjlighet att välja det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Beställaren borde, med anledning av den stora differensen mellan anbuderna, ha valt att avbryta upphandlingen. Kammarrätten i Stockholm har i dom den 12 april 2012 i mål nr 6093-10 gett upphandlande myndighet rätt att avbryta en upphandling då tre anbudsgivare lämnat helt olika priser på produkter.

Upphandlarna har noterat skillnaderna i anbudspris och har antagit att det beror på att en anbudsgivare som lämnat lågt pris redan har efterfrågad funktionalitet utvecklad från andra appar eller vill ta marknadsandelar. En-

ligt 15 kap. 7 § LUF är det obligatoriskt att ifrågasätta anbud med misstänkt låga priser. Genom att underlåta att begära att FARA AS förklarar det låga priset har Upphandlarna brutit mot LUF.

Förfrågningsunderlaget tydliggör en mycket hög ambitionsnivå med kundappen. Den ska vara framtidens huvudkanal för försäljning och attrahera merparten av resenärerna. Därför ska den kontinuerligt utvecklas och förnyas. Hur utformning av funktioner i kravspecifikationen sker påverkar kostnaden för utveckling och drift av dem. Ändå står det att UX- och designprocesserna förväntas vara en integrerad del av den i projektet övergripande agila processen där leverantören ska tillhandahålla en UX- ansvarig resurs. Frekvensen och omfattningen av projektmöten bestäms av gruppen men kan också påkallas av beställaren enskilt. ”Beskrivningen av de funktioner som kravställs i detta kapitel syftar till att förmedla en bild av omfattningen och utformningen av Systemets funktioner samt beslut om hur dessa ska presenteras kommer att fastställas under projektets design- och utvecklingsfas (se punkten 4 i Dokument B kravspecifikation).” Flera leverantörer ifrågasatte otydligheten och önskade förtydligande. De lämnade svaren ger inte någon ledning för hur frågorna ska besvaras, varför otydligheten i förfrågningsunderlaget kvarstår. Det är inte lämpligt att ställa ska-krav för lösningar som ska preciseras senare under projektets gång. Det leder till att leverantörer riskerar att tolka informationen olika. Av svaren på frågorna till kravspecifikationen punkt 3.6.5 framgår att beställaren inte har någon insikt i vad som ska omfattas av upphandlingen eller vilka arbetsinsatser som kommer att krävas av leverantören för att kunna leverera den produkt beställaren senare kommer att definiera.

Av förfrågningsunderlaget framgår att inslag av s.k. gamifiering ska finnas i den färdiga produkten. Infospread vet av egen erfarenhet att omfattningen kan variera stort. Det var av det skälet Infospread ställde frågan rörande gamifiering i upphandlingen och avsåg då omfattningen och målbilden.

Detta då Upphandlarnas ambitionsbild av appen styr omfattningen av arbetet och således påverkar anbudet. Det som framgår av förfrågningsunderlaget är att leveransen ska ske till ett fast pris och att den färdiga designen och funktionen ”förväntas vara en integrerad del av den i projektet övergripande agila processen. Den grafiska designen utförs av Leverantören tillsammans med Beställaren och UX-ansvarig”. Det är oklart vilken omfattning av gamifiering som Upphandlarna önskar och som ingår i den fasta anbudssumman.

En av tjänsterna som upphandlas är ”drift och utveckling”. Även för denna tjänst ska lämnas ett fast pris. Prissättningen avseende drift och utveckling blir en konsekvens av hur anbudsgivaren har tolkat omfattningen av utvecklingen av kundappen. Den stora spridningen av anbudspris för utveckling indikerar också att anbudsgivarna har tolkat omfattningen av den tjänst som omfattas på olika sätt. Omräknat i timmar så har utvecklingen beräknats mellan 750 och 13 963 timmar av de olika anbudsgivarna. Avtalsmodellen sätter 80 % av det fasta priset som en gräns för kommande utveckling under avtalsperioden. Begränsningen ger att vinnande anbud inom upphandlingens avtalstid kan bidra med 75 timmar per år vilket visar att de fyra kunderna inte kommer att få den innovativa lösning som var målet med upphandlingen.

Otydligheter i utvärderingsmodellen

Utvärderingsmodellen är otydlig på så sätt att det på förhand inte varit möjligt att förutse vilka uppgifter och beskrivningar som ger höga poäng och vad en anbudsgivare ska ange för att en beskrivning ska anses vara ”utmärkt” eller ”mycket bra”. Förfrågningsunderlaget är således otydligt på så vis att det saknar en definition eller närmare beskrivning av utvärderingskriterierna och hur en anbudsgivare ska erhålla höga poäng vid utvärderingen. Av tilldelningsbeslutet och bilagan anbudsutvärdering går inte heller att utläsa på vilka grunder de olika anbudsgivarnas beskrivningar tilldelats re-

spektive poäng för kriterier som ”utmärkt”, ”mycket bra” etc. med undantag för att angivandet av två driftställen för kriteriet driftsäker synes ha gett mer poäng än angivandet av endast ett driftställe. Att två driftställen skulle ge merpoäng vid utvärderingen är dock inte något som framgår av kriterierna. Dessa omständigheter talar för att det skett en godtycklig utvärdering. Bristerna på förutsägbarhet vad gäller utvärderingskriterierna gör det omöjligt för anbudsgivare att lämna affärsmässiga och konkurrenskraftiga anbud.

Antalet appar

Det går att tolka kravspecifikationen antingen på så sätt att en kundapp ska tas fram och utvecklas eller att fyra kundappar ska tas fram, en för vardera upphandlande enhet. Vinnande anbud har preciserat att de tolkat kravspecifikationen som en app som ska utvecklas och finnas på ett ställe i butikerna för nedladdning. Infosread har tolkat det som att kunderna vill fortsätta som idag att ha sin lokala app tillgänglig i respektive butik, men att de i bakgrunden enkelt kan koppla över mellan instanserna, samt att mycket utveckling sker gemensamt. Skillnaden i uppläggen ger dock en skillnad i såväl utvecklingskostnad som driftskostnad.

Upphandlarna har i vissa skrivningar angett att det är fyra appar som skapas och underhållas i sex år. Av förfrågningsunderlaget (kravspecifikation p. 3.5.2 Plattformar) framgår nämligen att ”De konton, GooglePlay respektive AppStore, som används för kundappen ska överföras till respektive huvudman inom Beställaren så att ett eventuellt framtida byte av leverantör kan göras utan påverkan för Beställarens kunder”. ”Respektive huvudman” innebär att varje huvudman har ett konto, vilket också innebär att ha en app var. Det är således enligt denna skrivning fråga om att fyra appar ska utvecklas. Av skrivningen i kravspecifikation p 4.10.2 framgår att det inte endast talas om en White lable (dvs alla delar på en app) utan respektive app har ett namn och därmed som anförs ovan, ett butiks ID med ett eget kontot. Även enligt denna skrivning är det alltså fyra appar som ska tas fram.

Upphandlarna anför som grund för sin inställning bl.a. följande. Den tillämpade utvärderingsmodellen har i alla delar svarat upp mot de krav som följer av LUF i allmänhet och de allmänna principerna i 4 kap. 1 § LUF i synnerhet. Utvärderingsmodellen är utförligt beskriven på drygt två tätskrivna A4-sidor i de administrativa föreskrifterna. Vad gäller kriteriet ”driftsäkerhet” så har det tydliggjorts i tre strecksatser vad som tillmäts betydelse vid utvärderingen. Beträffande kriteriet ”modell för projektgenomförande och systemutveckling” så har det redovisats i inte mindre än fem strecksatser vad som tillmäts betydelse vid utvärderingen. Det inkom inte heller några frågor kring utvärderingsmodellen under anbudsräkningstiden, vilket får tas till intäkt för att ingen av de inbjudna leverantörerna svävade i ovisshet kring hur anbudet skulle komma att bedömas och utvärderas. En normalt, omsorgsfull och aktsam anbudsgivare har kunnat förstå vad som krävts för att avge ett konkurrenskraftigt anbud och vad som skulle komma att tillmätas betydelse vid anbudsutvärderingen. Det förhåller sig så att Upphandlarnas utvärderingsmodell i nu aktuell upphandling har varit väsentligt tydligare, utförligare och mer precis än den utvärderingsmodell som underkändes i de rättsfall som Infospread hänvisar till. Det är inte något absolut krav att det exakt ner på minsta detaljnivå anges precis vad som kommer att rendera en viss poäng vid anbudsutvärderingen. Upphandlande enheter har ett betydande bedömningsutrymme vid anbudsutvärderingen så länge det i erforderlig omfattning framgår vad som kommer att läggas till grund för anbudsutvärderingen. I förevarande fall får det anses stå klart att envar normalt omsorgsfull och aktsam anbudsgivare har haft möjlighet att avge ett konkurrenskraftigt anbud. Detta visade sig även i att anbudsutvärderingen resulterade i förhållandevis lika poängsättning av de båda kvalitativa kriterierna i de inkomna anbudet. Således en presumtion för att anbudsgivarna kunnat tolka utvärderingsmodellen på ett likartat sätt och gjort snarlika bedömningar av vad som krävts för att uppnå bra kvalitetspoäng.

Poängsättningen har inte på något sätt varit godtycklig. Upphandlarna har inte haft någon godtycklig fri prövningsrätt i strid med LUF.

Upphandlarna delar inte uppfattningen att det inte skulle ha framgått av utvärderingsmodellen avseende kriteriet ”driftsäkerhet” att redundans i form av flera driftställen skulle ses som positivt. Kriteriet har funktionsbaserade inslag vilket innebär att Upphandlarna inte velat styra saker och ting ner i minsta detalj, utan öppnat upp för att anbudsgivarna ska kunna komma med egna kreativa lösningar inom ramen för sitt yrkeskunnande, sina erfarenheter och sin kompetens. Av den första strecksatsen i de administrativa föreskrifterna av vad som skulle komma att tillmätas betydelse vid utvärdering av kriteriet driftsäkerhet framgick att systemets tekniska konstruktion bör på ett trovärdigt sätt kunna påvisa lämplighet och ändamålsenlighet för säkerställande av avtalad driftsäkerhet och tillgänglighet. Enligt upphandlingsdokumentet var det mycket höga krav på systemets driftssäkerhet och tillgänglighet. Mot bakgrund av detta förefaller det allt annat lika logiskt att premiera redundans i form av dubbla driftställen utifrån normalt, naturligt språkbruk. Även i detta avseende har således envar normalt omsorgsfull och akt-sam anbudsgivare kunnat förstå vad som tillmäts betydelse vid anbudsutvärderingen och kunnat avge ett konkurrenskraftigt anbud. Det kan vidare konstateras att Infospread var en av de anbudsgivare som tilldelades högst poäng för kriteriet vilket innebär att Infospread visst förstått hur utvärderingen skulle gå till i nämnda hänseende.

Infospreads anbudsprissumma som utvärderades uppgick till 19 900 000 kr. Tilldelad leverantör FARA AS anbudsprissumma uppgick till 6 150 000 kr och tvåan i anbudstävlingens anbudsprissumma inkom på 6 230 000 kr. Samtliga anbudsgivare fick treor och fyror i betyg för de båda kvalitativa kriterierna skalan noll till fem poäng där fem poäng varit bästa möjliga. Varje ej erhållen poäng för respektive kriterium har renderat ett fiktivt påslag om 1 000 000 kr på den anbudsprissumma som utvärderats i respek-

tive anbud. Följden av detta är följande. Även om såväl FARA AS som Softhouse Consulting AB skulle ha erhållit noll poäng på de kvalitativa kriterierna och straffats med maximalt påslag om 10 000 000 vardera så skulle deras respektive jämförelsetal bli drygt 16 000 000. Även om Infospread skulle ha erhållit maximala poäng på båda kriterierna och inte straffats fiktivt skulle Infospreads jämförelsetal fortfarande vara nästan 4 000 000 kr högre än de båda bästa anbudsgivarnas jämförelsetal. Infospread kan därmed knappast anses ha riskerat att lida någon skada i den mening som avses i 20 kap. LUF eller än mindre lidit någon faktisk skada. Därmed föreligger inte grund för ingripande enligt LUF.

Det har inte varit oklart vare sig vilken tjänst som efterfrågats eller vilken produkt och funktionalitet som utgör föremålet för upphandlingen. Infospreads resonemang om att upphandlingsdokumentet och kravställning skulle vara alltför otydligt inkom för att anbudspriserna varierat är enbart spekulationer och har inte någon bäring på om de formella krav som följer av LUF efterlevs eller inte. De två bästa anbuden var väldigt lika, vilket då tyder på att kravställningen och upphandlingsdokumenten varit klara och entydiga samt kunnat förstås på samma sätt av olika intressenter.

Det framgår klart och entydigt av upphandlingsdokumenten att det är en kundapp som efterfrågas. Denna ska utvecklas enligt ett White label-koncept. Det innebär i praktiken att den gemensamma utvecklingen görs i en sammanhållen process, där smärre kundunika anpassningar med logotyper, färgsättning etc. görs separat. Det som anges i plural är enbart antal unika kundkonton i GooglePlay och AppStore. När det gäller den s.k. gamifieringen baseras den beskrivna processen för utveckling av programvaran på interaktion mellan kund och beställare. Den funktionsbaserade formuleringen beskriver fullt medvetet inte i minsta detalj utan istället hur utvecklingen avses ske i samarbetet med den leverantör som antas. Detta är det sedvanliga och allmänt vedertagna i dylika sammanhang och projekt. Vidare är

gamifieringen endast en smärre och i sammanhanget nästan försumbar del av uppdraget utifrån omfattning av den mycket omfattande kravspecifikationen. Varje anbudssökande leverantör som velat avge anbud har haft att stå en mindre, marginell affärsmässig risk vid bedömningen av sin egen kostnadsbild i nämnda hänseende. Detta är fullt normalt och naturligt samt lika för alla och därmed förenligt med LUF.

Det bestrids att vinnande anbud skulle vara onormalt lågt eller innehålla misstänkt låga priser. Anbudspriserna har förefallit fullt normala, särskilt mot bakgrund att det inkom ett anbud som prismässigt låg i paritet med vinnande anbud. Det har därmed inte funnits någon skyldighet för Upphandlarna att begära förklaring till onormalt låga anbudspriser.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Av 4 kap. 1 § LUF framgår att upphandlande enheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 20 kap. 4 § LUF får allmän förvaltningsdomstol överpröva en upphandling efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada. Av 20 kap. 6 § LUF framgår att rätten ska besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts om den upphandlande enheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 24 § eller någon annan bestämmelse den lagen och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

Förvaltningsrättens bedömning

I mål om ingripande enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka

omständigheter han eller hon grundar sin talan och att domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten har åberopat (se RÅ 2009 ref. 69).

Otydligheter i förfrågningsunderlaget

Ett förfrågningsunderlag ska vara så klart och tydligt utformat att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande myndigheten tillmäter betydelse vid upphandlingen. Högsta förvaltningsdomstolen har i RÅ 2002 ref 50 angett att de skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp lagen om offentlig upphandling och gemenskapsrätten inte träds för när.

Av handlingarna i målet framgår att differensen mellan anbudsprisen i upphandlingen har varit relativt stor. Det faktum att anbudssummorna skiljer sig åt är inte något som ensamt gör sannolikt att en upphandling brister i transparens. Anledningen till varför man sätter ett visst pris på sitt anbud kan vara många. Även om den upphandlande enheten har en möjlighet att avbryta en upphandling på den grunden att anbudspriserna skiljer sig markant är det inget krav att så måste ske.

Infospread gör gällande att det inte framgår av upphandlingsdokumentet, i alla delar, vilken slutlig produkt eller tjänst som efterfrågas. Detta eftersom det anges att kundappen ska tas fram under ett utvecklingsprojekt där Upphandlarna tillsammans med leverantören arbetar agilt. Enligt Infospread saknar Upphandlarna insikt i vad som kommer att krävas av leverantören för att kunna leverera den produkt Upphandlarna senare kommer att definiera.

Av tilldelningsbeslutet framgår emellertid att Infospread och övriga anbudsgivare har uppfyllt samtliga ska-krav både på leverantören och beträffande på tjänsten. Detta talar för att förfrågningsunderlaget varit tillräckligt tydligt

för att ge leverantörerna möjlighet att avgöra vad som tillmäts betydelse i den delen.

Infospread har vidare anfört att det är otydligt huruvida det är en eller fyra appar som ska utvecklas. Förvaltningsrätten anser att det framgår av underlaget att det rör sig om en kundapp, vilken enligt s.k. White label-koncept ska användas av alla upphandlande regioner och landsting med mindre justeringar för logotype, färg etc. Förvaltningsrätten anser att de eventuella förändringar som ska göras mellan varje enhet inte medför att det blir så otydligt vad upphandlingen avser att det innebär att det brister i transparens på så sätt att man inte vet vad som ska omfattas av upphandlingen. Vad Infospread anfört om olika konton föranleder inte någon annan bedömning. Förvaltningsrätten finner med beaktande av vad som upphandlas att förfrågningsunderlaget får anses ha varit tillräckligt tydligt och förenligt med principerna och transparens och likabehandling.

Otydligheter i utvärderingsmodellen

Den diskrepans som har funnits mellan leverantörerna avser främst priset, inte hur många poäng anbuden har genererat i utvärderingen. När det gäller frågan om antalen driftställen kan det förhållandet att en upphandlande enhet använder sig av ytterligare mätverktyg vid utvärderingen godtas under förutsättning att dessa håller sig inom ramen för förfrågningsunderlaget (RÅ 2002 ref 50). Förvaltningsrätten gör bedömningen att frågan om antalet driftställen håller sig inom ramen för förfrågningsunderlaget. Vad Infospread har anfört i övrigt gällande utvärderingsmodellen medför inte heller att utvärderingen framstår som att ha varit godtycklig.

Orimligt lågt pris

När det gäller Infospreads invändningar om orimligt lågt pris så framstår den förklaring som Upphandlarna lämnat om att det inte varit fråga om något sådant eftersom det förekommit ytterligare anbud i nivå med det vin-

nande anbudet som rimlig. Det Infospread anført ger inte stöd för slutsatsen att det vinnande anbudet är så lågt att det inte kan anses vara allvarligt menat. Det är endast om ett anbud förefaller onormalt lågt som kravet på en utredning av det låga priset träder in. Invändningen om orimligt lågt pris ger således inte heller anledning till något ingripande enligt LUF.

Sammanfattningsvis finner förvaltningsrätten att det Infospread har anført och åberopat inte ger stöd för att Upphandlarna ska anses ha brutit mot de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LUF eller någon annan bestämmelse i nämnda lag. Något skäl för ingripande enligt LUF finns inte. Ansökan om överprövning bör under sådana förhållanden avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV3109/1D-LOU)

Daniel Samuelson
lagman

Föredragande: Sofie Bäckström



HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller

4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-post-adress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,

5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.

